

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้มนุษย์มีชีวิตที่ดีได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอาชีวศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมอาชีพของปวงชนให้เจริญก้าวหน้าด้วยการถ่ายทอด ทักษะและความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในประเทศไทยมีมาแต่สมัย โบราณ แต่ครุฑความคิดที่จะสอนในโรงเรียนนั้นมาเพิ่มขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๑๔ หลังจากที่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตั้งโรงเรียนสำหรับพระราชารชฎีแห่งแรกที่ วัดเทพธกษ โดยรับสั่งให้สมเด็จพระบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ และพระยา วุฒิสุริยศักดิ์ ซึ่งการศึกษาในทวีปยุโรป เพื่อนำแบบอย่างมาจัดการศึกษาในประเทศไทย^๑ ผลจะมีการจัดดำเนินการสอนอย่างจริงจังเมื่อพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์เสนอโครงการศึกษา พุทธศักราช ๒๔๑๔ โดยกำหนดให้มีการศึกษาพิเศษ (อาชีวศึกษา) อยู่ในโครงการมุ่งสอน อาชีวศึกษาในระดับประถมเป็นส่วนใหญ่^๒

^๑ สมชัย วุฒิปรีชา, "แผนพัฒนาการศึกษาส่งเสริมศิลปหัตถกรรมอย่างไร," งานกรรหาศิลปหัตถกรรม (พระนคร โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๕), หน้า ๕๐.

^๒ "กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ" การอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ ; งานกรรหาศิลปหัตถกรรม (พระนคร โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๓), หน้า ๒.

การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาวิชาชีพ ที่มุ่งให้การศึกษา การฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม การศึกษาริชาชีพนี้อาจดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียน กล่าวคือ มีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาอบรมและกำหนดจุดหมายไว้แน่นอนหรือการดำเนินการนอกระบบโรงเรียน เช่น เรียนรู้จากพ่อแม่ จากการฝึกงาน ทำงานในโรงงาน จากการแนะนำ อบรม ส่งเสริมจากหน่วยงานเอกชนหรือราชการ เป็นต้น

ในปัจจุบันการอาชีวศึกษาได้รับความนิยมนมากขึ้นตามลำดับ และในระยะหลังรัฐให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้โดยมุ่งหมายเพื่อเตรียมบุคคลสำหรับงานอาชีพโดยพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยี ทักษะและทัศนคติที่จำเป็นในการประกอบอาชีพระดับต่าง ๆ ที่มีอยู่ในระบบเศรษฐกิจ ดังจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ ในหมวด ๒ แนวนโยบายการศึกษาของรัฐ สำหรับในเรื่องการอาชีวศึกษา ข้อ ๒๐ กล่าวไว้ว่า รัฐพึงสนับสนุนอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวาง และให้สอดคล้องกับภาวะทาง เศรษฐกิจและสังคม ทั้งในรูปแบบที่จะให้ผสมผสานเข้าไว้ ในการศึกษาทุกระดับ และที่จัดเป็น เอกเทศตามความจำเป็น ทั้งนี้โดยมุ่งเน้นความรู้ความสามารถด้าน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการ เกษตรเป็นสำคัญ ข้อ ๓๖ กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาริชาชีพที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ กัน ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม^๑ และจากวัตถุประสงค์และนโยบาย ในการจัดการอาชีวศึกษาในแผนพัฒนาฉบับปัจจุบันกล่าวว่า

" เพื่อพัฒนากำลังคนในระดับกลาง ประ เภทช่างฝีมือในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อช่วยให้ประชาชนทั่วไปมีความรู้ความสามารถประกอบอาชีพได้"^๒

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช ๒๕๒๐ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูในเค็ดโปรดักชั่น, ๒๕๒๐), หน้า ๗ - ๑๒.

^๒ กองแผนงาน, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๒๘) (เอกสารอัดสำเนา)

เอกชน เข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษามาเป็นเวลานาน โรงเรียน
แห่งแรก คือ โรงเรียนอาชีวศึกษาคอนบอสโต ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อ พ.ศ.
๒๔๙๘ เป็นโรงเรียนของมิชชันนารี รับนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เรียนต่อ ม.ศ. ๑ ถึงชั้น
ม.ศ. ๖ สายอาชีพ สำหรับโรงเรียนอาชีวศึกษาที่เปิดรับนักเรียนที่สำเร็จชั้น ม.ศ. ๓ เข้าเรียนต่อ
เป็นแห่งแรก คือ โรงเรียนพลชัยวิทยา เดิมเปิดสอนหลักสูตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง ปัจจุบันเปิด
สอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะรอบบ่าย

การจัดการศึกษาสายอาชีพของ เอกชนมี ๒ ลักษณะ คือ

๑. โรงเรียนประเภทอาชีวศึกษาที่ใช้หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ สอน ๕ ประเภทวิชา
ดังนี้

ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ประเภทวิชาคหกรรม

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม

ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

๒. โรงเรียนประเภทอาชีวศึกษาที่ใช้หลักสูตรของโรงเรียนเอง โดยขออนุมัติหลักสูตร

จากกระทรวงศึกษาธิการ สอนวิชาชีพต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ธุรกิจ เช่น

บัญชี

เลขานุการ ชว.เลข

กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ ๒๔๓๔ - ๒๕๐๗ (พระนคร โรงพิมพ์
คุรุสภา, ๒๕๐๗), หน้า ๖๘๓.

พิมพ์ดีดภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ

การพาณิชย์ การส่งสินค้าเข้า ส่งสินค้าออก

ธุรกิจการธนาคาร โรงแรม ท่องเที่ยว

คอมพิวเตอร์

๒.๒ ประเภทวิชาช่างทั่วไป เช่น

ช่างเสริมสวย

ช่างเสื้อ

ช่างประดิษฐ์วัสดุด้วยมือ

ช่างเย็บปักถักร้อย

๒.๓ ประเภทวิชาช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ เช่น

ช่างวิทยุ โทรทัศน์

ช่างเครื่องเย็น ตู้เย็น

ช่างเครื่องยนต์ ขับรถยนต์

๒.๔ ประเภทวิชาเกษตร

๒.๕ ประเภทวิชาอื่น ๆ

การออกแบบ

การประกอบแว่น

โหราศาสตร์

ผู้ช่วยพยาบาล

แพทย์แผนโบราณ

กฎหมายทั่วไป

การประกอบอาหาร การผสมเครื่องดื่ม^๑

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, วารสารการศึกษา

โรงเรียนประเภทใช้หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการที่เอกชนจัดทำใช้หลักสูตร ๓ ปี
 รับนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ม.ศ.๓ และ ม.๓ ส่วนโรงเรียนอาชีวศึกษาที่ใช้หลักสูตร
 ระยะยาว ใช้เวลา ๑ - ๓ ปี ก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่เนื้อหาวิชาที่จะสอนแต่ละวิชา แต่หลักสูตรของ
 โรงเรียนนี้ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการเรียบร้อยแล้วจึงจะนำไปใช้สอนในโรงเรียน
 ได้ โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้น ได้แก่ โรงเรียนช่างเสริมสวย พิมพ์ดีด สอนขับรถยนต์
 ฯลฯ ส่วนโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรระยะยาว ได้แก่ โรงเรียนบริหารธุรกิจต่าง ๆ เช่น วิชาการ
 บัญชี วิชาธุรกิจ การธนาคาร ธุรกิจการบิน ฯลฯ โรงเรียนประเภทนี้ไม่ได้จัดอยู่ในโรงเรียนประเภท
 มัธยมศึกษาสายอาชีพ ทั้งนี้ เพราะบางโรงเรียนไม่ได้กำหนดวุฒิของนักเรียนที่จะเข้าศึกษา ซึ่งทาง
 โรงเรียนจะกำหนดและวางหลักสูตรเอง การจัดการศึกษาสายอาชีพของเอกชนอยู่ในความควบคุม
 ดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาริชาชีพที่มุ่งฝึกให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ
 สามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเข้ารับราชการเข้าสู่ตลาดแรงงาน หรือ
 ประกอบอาชีพส่วนตัว การจัดการศึกษาระดับ ม.ศ. ๔ - ม.ศ. ๖ ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบ
 ไปตามที่คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาวางไว้ คือ ให้รวมจัดเป็นสายเดียวกันกับระดับ
 มัธยม โดยให้การศึกษาระดับมัธยมปลายสายอาชีพแบบเดิมค่อย ๆ หมดไปปีละหนึ่งชั้น โดยเริ่มตั้งแต่
 ปี ๒๕๒๔ เป็นต้นไป และหมดไปภายในปี ๒๕๒๕ ม. ๕ และขณะเดียวกันก็เริ่มจัดชั้น ม. ๕ เป็นสาย
 เดียวกับชั้นมัธยมศึกษา ในปี ๒๕๒๔ ม. ๕ ในปี ๒๕๒๕ และ ม. ๖ ในปี ๒๕๒๖ ดังแผนการเปลี่ยน
 แปลงระบบการจัดการศึกษา ดังนี้

	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕	๒๕๒๖
การศึกษาอาชีวศึกษาแบบเดิม	ม.ศ.๕	ม.ศ. ๕	ม.ศ. ๖	
เปลี่ยนเป็นการศึกษามัธยม	-	ม.๕	ม.๕	ม.๖

ตามแนวนโยบาย^๑

^๑คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม รายงาน
 ของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, กรุงเทพฯ : ๒๕๑๗), หน้า ๑๖.

จากแผนการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาดังกล่าว ทำให้จำนวนนักเรียน ชั้น ม.ศ. ๓ ในระบบเก่ากับนักเรียนชั้น ม.๓ ในระบบใหม่ต้อง เข้าเรียนต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ในชั้น ปวช. ๑ ตามหลักสูตร ปวช. ๒๔ ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่และเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๔ เป็นต้นไป จากสภาพดังกล่าวทำให้เกิดความกดดันที่จะให้ขยายปริมาณการรับนักเรียนให้ทันกับการขยายตัวของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เพิ่มมากขึ้นในปีการศึกษา ๒๕๒๔ เพราะมีนักเรียน ม.๔ ตามหลักสูตรใหม่เพิ่มขึ้นอีกประมาณ ๓๓๗,๘๐๐ คน* ขณะนี้โรงเรียนอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ได้รับนักเรียนประเภทวิชาต่าง ๆ ในระดับนี้ไว้เป็นจำนวนมาก เพื่อสนองความต้องการของสังคม ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการกำลังคนในอนาคต (Manpower Requirement) และโอกาสการมีงานทำ (Employment Opportunity) ของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ตลอดจนทักษะ ความรู้ และทัศนคติที่ใช้ต้องการ จึงคาดไม่ถึงว่าจะสามารถแก้ปัญหาการว่างงานหรือการทำงานไม่ตรงความรู้ได้มากนักน้อยเพียงใด หรือว่าจะเป็นแต่เพียงเปลี่ยนสภาพการว่างงานของผู้ไม่มีความรู้ เป็นการว่างงานของผู้ที่มีความรู้เท่านั้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, "รายงานสภาพปัจจุบันและการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔) ระดับอาชีวศึกษา" (เอกสารจัดสำเนา).

เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนและโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา (หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ)

ในปีการศึกษา ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ (แผนฯ ๕) และปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๘ (แผนฯ ๕)

โรงเรียนราษฎร์ อาชีวศึกษา	จำนวนนักเรียนในปีการศึกษา					เป้าหมายจำนวนนักเรียนในปีการศึกษา				
	๒๕๒๒	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙
ระดับ ปวช.	๘๙,๕๐๖ (๑๑๑)	๑๐๙,๓๗๙ (๑๒๖)	๑๓๗,๕๐๘ (๑๖๒)	๑๕๖,๕๐๘ (๑๘๑)	๑๘๑,๐๐๐ (๒๔๙) (คาดคะเน)	๑๙๑,๐๐๐	๒๐๗,๐๐๐	๒๒๕,๐๐๐	๒๔๕,๐๐๐	๒๖๕,๐๐๐
ระดับ ปวส.	- -	-	๑,๕๗๐ (๑๙)	๔,๑๑๙ (๓๑)	๕,๕๗๐ (๔๒)	๖,๖๘๐	๗,๕๓๐	๘,๒๗๐	๙,๑๕๐	๑๐,๑๐๐

ตัวเลขใน () คือจำนวนโรงเรียน

หมายเหตุ จากสถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา ๒๕๒๓ ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาในอนาคต
ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหาและ เพื่อสนองนโยบายการพัฒนาการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ระยะที่ ๕
(พ.ศ.๒๕๒๕ - ๒๕๒๙) ที่ได้เน้นการพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาระดับนี้ไว้ว่าจะ "ปรับปรุงทั้ง
ด้านปริมาณและคุณภาพของการอาชีวศึกษาให้สามารถฝึกอาชีพที่เหมาะสมได้อย่างกว้างขวาง
เพื่อสนองความต้องการทั้งการประกอบอาชีพอิสระและตลาดแรงงาน " ควรที่ฝ่ายจัดการศึกษา
ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนจะหันมาร่วมมือกันจัดการศึกษาโดย เน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
เป็นหลักสำคัญ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานได้นั้น
จะประกอบด้วย การมีผู้สอนที่มีวุฒิ และประสบการณ์สูง มีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษา มีการบริหารงาน
ดี มีอุปกรณ์การสอนและตำรับตำราพร้อม ตลอดจนมีแผนการทำงานและโครงการพัฒนาที่แน่ชัด
ปัจจัยสำคัญที่ผู้วิจัยคิดว่าควรศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เพราะงานวิชาการ เป็นหัวใจ
ของการบริหารงานโรงเรียนในงานบริหารการศึกษาทั้ง ๕ ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ
การบริหารงานบุคคล การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานธุรการ การเงินและ
อาคารสถานที่ และการบริหารกิจการนักเรียน เป็นที่ยอมรับกันว่า งานวิชาการเป็นงานที่
มีความสำคัญที่สุด เพราะจุดประสงค์หลักในการจัดตั้งโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนและ
กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนากำลังคนนั่นเอง ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้น เป็นงานที่มาสนับสนุนให้
งานวิชาการมีประสิทธิภาพขึ้นเท่านั้น แม้กรมสามัญศึกษาเองก็มักจะพิจารณามาตรฐานหรือ
คุณภาพการศึกษาจากผลงานด้านวิชาการ เป็นสำคัญ ดังนั้นการที่จะปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา
ทุกระดับ และทุกประเภทให้สนองต่อนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการนั้น
จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารการศึกษาควรจะต้องมองเห็นความสำคัญของงานวิชาการ เป็นอันดับแรก
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ หากผู้บริหารการศึกษายังคงให้ความสำคัญ
ของงานวิชาการน้อยก็คาดหมายได้ว่า หลักสูตรใหม่ซึ่งทุกฝ่ายคิดว่าดีที่สุดแล้ว ในขณะนี้ก็จะ
ประสบกับความล้มเหลวในที่สุด

การศึกษาริชาชีพในระดับมัธยมศึกษา มุ่งฝึกให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติและประกอบอาชีพได้จริง ๆ แต่จากการจัดการศึกษา ที่ผ่านมามีทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนยังประสบปัญหาการ ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน เนื่องจากความบกพร่องของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเอกชน การจัดการศึกษาที่ผ่านมา คนทั่วไปมักคิดว่า เอกชนดำเนินการ การศึกษาแบบธุรกิจ มุ่งหวังกำไรในเชิงการค้า มาตรฐานการศึกษาต่ำ อุปกรณ์การสอนไม่พร้อม ความมั่นคงไม่มี ขาดความรับผิดชอบในด้านคุณภาพทางการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ในการที่จะศึกษาถึงการบริหารงานวิชาการ โดยเลือกศึกษาเฉพาะโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงสภาพที่แท้จริงของ โรงเรียนและแนวทางที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้โรงเรียนมีคุณภาพและมาตรฐานทางการ ศึกษาสูงขึ้น รวมทั้งศึกษาถึงคุณภาพของหลักสูตรใหม่ที่กำลังเริ่มใช้ในขณะนี้ เพื่อขจัดปัญหาการว่างงานในอนาคตให้น้อยลง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๓. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ศึกษาเฉพาะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เท่านั้น
๒. การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดกับโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เท่านั้น
๓. ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา เฉพาะปีการศึกษา ๒๕๒๔ จำนวน ๒๔ แห่ง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. ผลการวิจัยทำให้มองเห็นสภาพและปัญหาที่แท้จริงของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๒. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จะใช้ เป็นแนวปฏิบัติและหาทางปรับปรุงแก้ไขงานวิชาการของตนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา หมายถึง โรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้มีหน้าที่บริหารงานโรงเรียนราษฎร์ ประกอบด้วย ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ

ครูใหญ่ หมายถึง บุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารกิจการของโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพ

ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ หมายถึง ผู้ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่ประจำ และช่วยเหลือครูใหญ่ในด้านวิชาการของโรงเรียน

งานวิชาการ หมายถึง งานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ กระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตร การดำเนินการสอน วัสดุอุปกรณ์การนิเทศการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนการใช้แหล่งความรู้ในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง การศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพ ๓ ปี ต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เรียกชื่อย่อว่า "ปวช"

วุฒิสามัญ หมายถึง วุฒิที่เรียนจบจากโรงเรียนสามัญ ได้แก่ ม.ศ.๓ ม.ศ. ๕ ม.๖ ม. ๘

วุฒิต่างวิชาชีพ หมายถึง วุฒิที่เรียนต่อจากชั้นสามัญ ได้แก่ วุฒิศู และวุฒิต่างวิชาชีพอื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยฝ่ายบริหาร คือครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนจากโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด ๒๕ แห่ง

๑.๑ กลุ่มประชากรฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ ทุกคน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕๐ คน

๑.๒ กลุ่มประชากรฝ่ายครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปีการศึกษา ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน ๒๙๕ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย ๓ ลักษณะ คือ แบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่าและแบบปลายเปิด แบบสอบถามแบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ก. ข้อมูลเบื้องต้นที่จำเป็น

ข. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ค. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานวิชาการ

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปถึงตัวผู้บริหารและผู้ตอบแบบสอบถามทุกโรงเรียนด้วยตนเอง

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ คำนวณหาค่าร้อยละของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาความคิดเห็น

เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

๔.๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับ

ครูผู้สอน โดยการทดสอบค่าที (t - test)

๔.๔ กำหนดค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานวิชาการ

ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล

บทที่ ๑ ประกอบด้วย ความเป็นมาของปัญหาวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยและลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล

บทที่ ๒ วรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓ เสนอวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ สมมุติฐาน ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ วิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย